

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

ST. 97. NO. 97.

CLEVELAND, O. TOREK, 3. DECEMBRA 1912.

LETNIK V.

Mestne novice.

Policija čisti Cleveland na vseh krajih in koncih. Prebivalstvo se zgraža nad hudočibami.

ZA VEČJO POLICIJO.

Clevelandsko policijo je v upravičen jezi. Letos so neznan banditi umorili že tretje, ki so iz neke mesarije na vogalu E. 17. ceste in St. Clair Ave. odnesli \$110 gotovega denarja. Policist Bouker je streli, banditi pa na njega. Zadeli so ga smrtno, tako da je na mestu obležal mrtvev. Banditi so se potem odpeljali v avtomobilu. Prijeli so šoferja avtomobila, ki pa ni mogel nicaš povediti. Izjavil se je, da je eden izmed roparjev sedel ves čas poleg njega in držal revolver nad njim. Ukažali so mu peljati na zapadno stran mesta do 38. ceste, kjer so poskakali iz avtomobila in se razgubili.

Clevelandsko policijo nikakor ni močna dovolj, da bi bila na vseh krajih in koncih. Vsega skupaj imamo v Clevelandu 650 mož policije, mesto pa šteje 600.000 prebivalcev. Ker delajo policisti v treh oddelkih, ni na cesti nikdar več kot 150 mož. Za nadzirati pa imajo vse ozemlje od Collinwooda na ome strani mesta do Rocky Riverja. Župan, mestni svetniki in policijski načelnik, vsi zahtevajo, da se mora takoj dobiti 400 novih policistov. Tatvine, napadi, ropi in drugi zločini so na dnevnom redu.

—Starijem Zupančič se je ponesrečila dveletna hčerka Stefanija v petek, ko je padla v škar vrele vode, ko je mati pomivala hišna tla. Deklica se je sušala okoli materje in pri tem je sedla vznak v vodo. Polklicani zdravnik dr. Seljakar je opečeno takoj odpeljal v bolnišnico, kjer je pa drugi dan umrla. Stariji so neutolažljivo užaljeni.

—Žalostno sliko iz življenja nam podaja usoda, ki jo je vrnjanju na pokopališču sv. Kriza v Ljubljani pripravila — njegova žena. Ko se je Luka Tomšič poročil s Polono Miščičem, ki je bil možno premoženje prepisano na njo in potem je začela delati dolge. V "Mestni hranilnicu" je na posestvo dobila 7000 kron drugod je najela 1000 kron, v prodajalnah pa je naredila do 300 kron dolga. Tako je spravila moža in četverotrostek v revščino. Zaradi njenih dolgov so moral otroci iz hiše k tujim ljudem. Ubogemu možu preti sedaj rubežen pohištva in prodaja. S svojim zadnjim ljubimcem Edvardom Kukmanom je malopridna žena pobegnila v Ameriko, in se nahaja sedaj v Clevelandu. Naj bodojo ameriški Slovenci posvarjeni pred to zeno. (Slov. Narod.)

—Slov. Narodna Čitalnica ima v soboto zvečer glavni občni zbor in volitev uradnikov. Seja se vrši v prostorih čitalnice. Zadnje čase se jela pojavljati narodna brezbičnost in nedelavnost čitalniških članov. Tako imeniten naroden zavod nikakor ne more shajati, in nima podpore od strani občin, ki se zaveda, da je tudi

v tujini treba izobrazbe poleg dela. Naj pridejo enkrat vendar čitalničarji na dan in sprengovorijo resno besedo o svojem zavodu, da bodo vendar videli nekaj napredka.

—Društvo "Lipa" št. 129 S. N.P.J. se pripravlja, na veliko veselico in razvite nove zastave, ki se vrši v nedeljo, 26. januarja, 1913. Ker to je prva veselica tekom treh let društvenega obstanka, se prosi, da ne priepla veselice na omenjene dan.

—Za Balkanski Rudeči Križ smo zadnjič izkazali \$122.96, otdedaj so darovali: po \$2.00 Fr. Skufca, po soc. Frančiška Kucler, Karol Penko, Fr. Mivsek, J. H. Miller, vsega skupaj \$126.96. Razni pobiralci denarja imajo še večje svote pri sebi, in kakor hitro dobimo v roke vsa imena in dener, probčimo vse darovalce. Hvala, zavdanim Clevelandčanom. Zopet so pokazali, da imajo veliko radodost, kakor ob vsaki prilik, kjer se gre za narodno svar. Kolektka v Collinwoodu se vrši v soboto, nedeljo in pondeljek, ko je mesečna plača. Opravljena sta pobirati Math Intihar in J. Rožanc. Vsem dosedanjim darovalcem srčna hvala.

—Gosp. Fr. Sakser se je mudil v soboto v Clevelandu. Prisel je iz Chicago, kjer je bil navzoč pri zborovanju časniki in zastopnikov Jednotne. G. Sakser je objubil aktivno delovanje vprid Slovenskega Zavetišča in položil sam \$1000 kakor hitro bo vsa stvar v redu. Žal, da je imel premalo časa v Clevelandu, ker so ga opravki kljucali v New York. Objubil pa je, da se spomladni zopet vidimo.

—V Collinwoodu se prav pripravljajo, da ustanovijo novo društvo, katero priklopijo Slovenski Dobrodeleni Zvezki. Prvi sestanek novih društvenkov se vrši v nedeljo, 8. decembra pri Frank Walantu, 1550 Saranac Rd. Rojake v Collinwoodu prav lepo prosimo, da se zanimajo za to stvar in pristopijo k domači Jednoti, ki skrbijo za svoje člane prav po materinsko, daje lepo bolezensko podporo \$7.00 na teden in veliko smrtnino za majhen prispevek \$1.00 na mesec. Novemu društvu kličemo: Na noge, dobro se razvijaj in cveti v ponos slovenskega naroda posebno v Collinwoodu. Vse podrobno zveste na seji, kakov smo zgoraj omenili.

—Na Zahvalni dan so se vršile veselice Kat. Borštnarjev, dr. sv. Vida in soc. kluba. Vse so bile povoljno obiskane, vse so bili zadovoljni in zabava je bila vsestransko dobra. Upamo tudi povsod na lep finančni uspeh.

—Društvo Napredne Slovence, št. 137 S.N.P.J. ima v četrtek glavno sejo v navadnih društvenih prostorih. Članice se pozivljajo na sejo v obilnem številu.

—Slovenski Sokol je imel v soboto eno najlepših izvrstnih domaćih zabav v Grdinovi dvorani. Igrala se je tombola in vršila se druga zabava. Vladilo je občno sporazumljeno. Naredil se je tudi denarni dobitek za društveno blagajno v korist bodočemu Sokolskemu Domu.

—Rojake, ki hočejo poslati božično številko našega lista v staro domovino svojega prijatelja v stare domovino? Samo to.

—Cenjene clevelandske trgovce, ki hočejo imeti v naši posebni božični številki oglas, uljudno prosimo, da nam to sporočo najzadnjje do 12. decembra. Na poznejše zahteve se radi obveznosti lista ne moremo ozirati. Sprejemajo se oglasi od \$1.00 naprej. Naročilo lahko izročite našemu zastopniku Brezovarju ali pa se oglašite osebno v uradu.

Zbor kongresa.

V pondeljek se otvoril zadnje zasedanje kongresa, pri katerem se bo dovolilo en tisoč milijonov dolarjev.

POLITIKA.

Washington, 1. dec. Ko se smide v pondeljek opoldne kongreks k zasedanju, se posamecne bo ljubilo mnogo delati. Vsakdo se bojni za svoje mesto, razpravljala se bo politika, dovolio se bo en tisoč milijonov dolarjev za administracijo in Wilsonovi pristaši bodojo skrbeli, da se organizirajo. Vsak dan bodojo dovolili najdeni deset milijonov. Taft je vedno trdil, da se mora varno ravnavi z denarjem, toda sedaj po volitvah se je na vsi to pozabilo, in vse kaže da se bo v tem zasedanju kongresa dovolilo toliko denarja za javne potrebe kot še nikdar prej.

Na tisoči v tisoči ljudij je prišlo v Washington. Vsi iščajo od novega predsednika Wilsona službe. Po hodniku kongresa je toliko iskalcev službe kot muh v hlevu v poletju. Ljudje bi radi vzel vsako službo: Od navadnega poštarja do uradnika z \$10.00 na leto plače. Demokratje so veseli, ker se je njih stranka ostale samo ne-redne bulgarske čete, ki nimajo vojaške discipline, in ki niko ne morejo pozabiti nekajnih turških grozodjetev, ki so jih počenjali na Balkanu. Tupatam se spoprijme bulgarski in armenski prebivalci s Turki, in če so v premoči, se zavali marsikat Turek na zemljo. Bulgarska vlada bi rada preprečila enake poboje, toda dokler ni sklenjen definitiven mir, ne more ničesar narediti.

Kjer so pa Turki v večini, se zberejo in hodijo plenit in požigati križevje v Balkanu. Od Srbov se pa poroča, da so mirni in da vladajo v njih vrstah najlepši mir in red.

Premirje in morda tudi konečni mir med balkanskimi narodi in Turčijo se bo najbrž podpisalo v torem, ker morajo imeti odposlance balkanskih narodov čas, da pridejo v Carigrad. Če se pa odposlanci še ne bodoje mogli zdiniti, tedaj se začne vojska na vseh krajih do preskrbi dobre plače, predno se umakne iz političnega življenja. Ker imajo republikanci včino v tem kongresu, bodojo najbrž tudi vsa imena potrjena. Vendar se bo vnel hud boj med demokrati in republikanci.

Ko pridejo senatorji skupaj, bo takoj stavljhen predlog, da se zborovanje takoj zaključi in sicer v znak žalosti nad smrtno podpredsednikom Zjedinjenih dñav, ki je objednem predsednik senata. Drugi dan se nadaljuje zborovanje. Senatsko zborunico bo vodil senator Baron.

Oglas.

Hitro in gotovo.

Glavna zahteva bolne osebe, kar se tiče zdravila, je da slednje deluje hitro in gotovo. Bolnik pričakuje, da ima zdravilo dober okus, da zdravilo ne povzroči nobenih bolečin. Zdravilo, ki ima vse te lastnosti v sebi, je Trinerjevo ameriško grenko vino. Vselej se lahko zanesete na točno in gotovo ozdravljenje, kadar rabite to zdravilo grebenko okusa. Je gotovo, prijetno zdravilo, ki polnoma scisti, utrdi vse organe, skozi katere prehaja hrana v reditev telesa. Iz tega se tudi sklepka, zakaj to zdravilo pomaga pri tako raznovrstnih boleznih, ki imajo kakor se zdi skoraj isti začetek. Zdravilo pomaga pri slabih prebavah, zaprjih, slabem apetitu. Po lekarjah. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

—Ali ste že naročili božično številko za svojega prijatelja v staro domovino? Samo to.

—Cenjene clevelandske trgovce, ki hočejo imeti v naši posebni božični številki oglas, uljudno prosimo, da nam to sporočo najzadnjje do 12. decembra. Na poznejše zahteve se radi obveznosti lista ne moremo ozirati. Sprejemajo se oglasi od \$1.00 naprej. Naročilo lahko izročite našemu zastopniku Brezovarju ali pa se oglašite osebno v uradu.

—Rojake, ki hočejo poslati božično številko našega lista v staro domovino svojega prijatelja v stare domovino? Samo to.

—Cenjene clevelandske trgovce, ki hočejo imeti v naši posebni božični številki oglas, uljudno prosimo, da nam to sporočo najzadnjje do 12. decembra. Na poznejše zahteve se radi obveznosti lista ne moremo ozirati. Sprejemajo se oglasi od \$1.00 naprej. Naročilo lahko izročite našemu zastopniku Brezovarju ali pa se oglašite osebno v uradu.

Turki se udajajo

Bulgari zahtevajo od nji večji kos ozemlja, dvestopetdeset milijonov dolarjev vojne odškodnine, razna mesta za Srbe in Grke. Avstrija se še vedno pripravlja na vojsko s Srbijo. Črno-gorci so pri Skadru dobili novo pomoč. Srbi zbirajo svoje vojake v glavnem mestu.

London, 1. decembra. Po cele Macedoniji se vrši številno kazanje med kristijani in Turki. Bulgari so skoro vso svojo vojsko poklicali pred Cataljo. V Macedoniji so ostale samo ne-redne bulgarske čete, ki nimajo vojaške discipline, in ki niko ne morejo pozabiti nekajnih turških grozodjetev, ki so jih počenjali na Balkanu. Tupatam se spoprijme bulgarski in armenski prebivalci s Turki, in če so v premoči, se zavali marsikat Turek na zemljo. Bulgarska vlada bi rada preprečila enake poboje, toda dokler ni sklenjen definitiven mir, ne more ničesar narediti.

morajo biti že slabii. Kajti so Turki pri Cataldzi pokazali znamena slabosti, so bili tudi Bulgari tako utrujeni, da nikar niso mogli zasledovati Turkov, pač pa so sklenili premirje.

Vedno in vedno se čuje v vseh boljih avstrijskih krogih,

da bo Avstrija na vsak način

se mobilizirala celo svojo armado in sicer že v teku tega tedna. Stranka prestolonaslednika je vnašla živahnega debata, katere konec je bil, da je bil voljen predsednikom konvencije Fr. Sakser iz New Yorka, nakar je še doleurnim potom naprej.

Pri popoldanski seji je prišlo nekoliko do nesporazuma, ker

zastopnik Am. Sl. je vztrajal

na stališču, da se ne sme ustaviti

zavetišča za stare ljudi

in red. Vedno in vedno se čuje v vseh boljih avstrijskih krogih,

da bo Avstrija na vsak način

se mobilizirala celo svojo armado

in sicer že v teku tega tedna.

Pretečeni teden se je zbral

v Chicagi osem slovenskih časnikarjev, več zastopnikov ali

glavnih uradnikov raznih Jednot

ter nekaj zastopnikov sa-

motočnih društev. Enakega

shoda dosegel med Slovenci v Ameriki ni bilo.

Zborovanje se je pričelo na

Zahvalni dan ob 9. uri zjutraj

v dvorani Welky. Predsednik

Krist je bil izvoljen.

Pretečeni teden se je zbral

v Chicagi osem slovenskih časnikarjev, več zastopnikov ali

glavnih uradnikov raznih Jednot

ter nekaj zastopnikov sa-

motočnih društev. Enakega

shoda dosegel med Slovenci v Ameriki ni bilo.

Zborovanje se je pričelo na

Zahvalni dan ob 9. uri zjutraj

v dvorani Welky. Predsednik

Krist je bil izvoljen.

Pretečeni teden se je zbral

v Chicagi osem slovenskih časnikarjev, več zastopnikov ali

glavnih uradnikov raznih Jednot

ter nekaj zastopnikov sa-

motočnih društev. Enakega

shoda dosegel med Slovenci v Ameriki ni bilo.

Zborovanje se je pričelo na

Zahvalni dan ob 9. uri zjutraj

v dvorani Welky. Predsednik

Krist je bil izvoljen.

Pretečeni teden se je zbral

v Chicagi osem slovenskih časnikarjev, več zastopnikov ali

glavnih uradnikov raznih Jednot

CLEVELANDSKA AMERIKA
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 centi.

Dopisi brez podpis in očinstvo se ne sprejemajo

Vsi pisma, dopisi in denar naj se posilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
611 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenskih (Kraljinskih) in
the City, in Cleveland and elsewhere. Adver-
tising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January
5th 1899, at the post office at Cleveland, O.,
under the Act of March 3, 1879.

No. 97 Tue. Dec. 3'12 Vol. V.

Današnje plače in draginja.

Dalje.

Ze v zadnji številki smo poročali o strašnih delavskih razmerah, ki se nahajajo po državi New York v onih mestih, kjer so tovarne za prezerviranje sadja in drugih živil. Hiše so slabše kot svinjski hlevi. Tu hčemo podrobnejše poročati še o drugih slučajih, da se prepričajo vsi, v kakih razmerah živi danes na tisoče delavcev, dočim pravijo, da vlada prosperiteta po vsej Ameriki. Samo berite.

Preko kanala s smrdljivo vodo, ki teče prav pod stanovanji delavcev, se razteza dolga šupa, v katerih stanejo kakih 20 poljskih rodbin. Prav zraven pa je druga šupa, kjer stanejo 16 italijanskih družin. V teh stanovalnih ni nobenega pohištva, razsvetljava je slabá, zrak pa veliko slabši kot tam, kjer se steka čaška gnojnica skupaj. Dvanajst čevljev od teh delavskih stanovalnih letajo in begajo semertja prasci, kokoši, kužni psi. Stranišča so takoj zadaj za stanovalni, vsa okužena zasmradena ter prezeta z okužljivim zrakom. In v luži, ki teče iz stranišča se igra devet otrok, ki skušajo utopiti v mlaku prestrašene mlade mačke.

V "stanovanju" ni nobenega stražnika. Ženska, ki je poizvedovala po razmerah, se je izazila, da so rekle uradniki tovarne, da se boje iti mimo delavskih stanovalnih, da se ne okužijo, toda ne naredijo pa ničesar, da bi to kugo odpravili. Za otroke delavca je res vsaka nesnaga dobra. In pomislite, kompanisti tovarne vlečejo do 100 procentov čistega dobička iz tega blata, kuge, stranišča in nesnage v delavskih stanovaljih.

Mladi otroci, stari tri, štiri ali pet, ki ne hodijo še v tovarne, so ves božji dan pripuščeni samim sebi. Nihče se ne zmeni za njе. Oče in mati delavcev, da se boje iti mimo delavskih stanovalnih, da se ne okužijo, toda ne naredijo pa ničesar, da bi to kugo odpravili. Za otroke delavca je res vsaka nesnaga dobra. In pomislite, kompanisti tovarne vlečejo do 100 procentov čistega dobička iz tega blata, kuge, stranišča in nesnage v delavskih stanovaljih.

Mladi otroci, stari tri, štiri ali pet, ki ne hodijo še v tovarne, so ves božji dan pripuščeni samim sebi. Nihče se ne zmeni za nje. Oče in mati delavcev, da se boje iti mimo delavskih stanovalnih, da se ne okužijo, toda ne naredijo pa ničesar, da bi to kugo odpravili. Za otroke delavca je res vsaka nesnaga dobra. In pomislite, kompanisti tovarne vlečejo do 100 procentov čistega dobička iz tega blata, kuge, stranišča in nesnage v delavskih stanovaljih.

Pretresljiv je slučaj desetletne deklice, ki je ostala sama doma v hlevu in čuvala pet majhnih otrok. Dva otroka sta bila stara 2 meseca, eden 9 mesecov, eden 2 leti in eden 3 leta. Dva otročička izmed teh sta umirala radi nesnage, ki sta jo povzila na dvorišču, kjer sta zbirala blato in odpadke ter to nosila v usta. Zvijal jih je krč, in konečno sta umrila v največjih bolečinah. Morda bi se rešila, če bi bila pomoč bližu. Toda deklica, stara deset let si sama ni znala pomagati. Zvezcer, ko so prišli starši domov, trudni, zmučeni, da so skoraj padali po tleh, so šele

spazili, da sta dva mrljčka v hiši. Kaj se je zgodilo? Malo so pojokali in potem vzduhili: "Je že tako božja volja! Kaj hočemo, siromaki smo, teško je na svetu, trdo delamo za svoj kruh." In odnesli so oba otroka tuji pogrebci k pogreb, zgrebli so ju v črno zemljo, dočim sta oči in mati delala isti dan v tovarni, da zaslužita, oba skupaj \$1.90 na dan!

Ena izmed največjih tovaren v državi je napravila nove arake za svoje delavce. V vseh teh barakah so vsi židovi popolnoma mokri v vlažnosti. Vsako stanovanje ima samo eno okno. In v štirindvajsetih barakah je stanovalo tam pretečeno poletje do 300 oseb, kadar je poslovodja tovarne sam povedal. To se reče, da je imela vsaka družina kakih osem čevljev prostora v "stanovanju". Ubogi delavci ko pridejo zvezcer od dela, morajo hoditi 1500 čevljev daleč, da dobijo splošno pitno vodo. Kdor pa radi utrujenost ne more tako daleč, ta se pa vleže k kanalu in sreblje blatinico.

Sramota, škandal v resnicu je, da se taško pozivana kultura v Ameriki ne zmeni za take stvari. Trča je posebnih ljudij, ki tvar natančno preiščejo, predno se javnost vzdrži. In še potem, ko pridejo enake grozovosti na dan, še potem se lovske kompanije ustavljajo oblastem in pravijo, da nimajo ničesar pri njih poslu opraviti. Ne bi rekli ničesar, če bi bila trgovina z prezerviranim sadjem in živilom slabá. Ne, nič ne bi rekli. Toda bogati delničarji takih tovaren vlečejo vsako leto za vsakih sto dolarjev, ki so jih vložili v podjetje, sto dolarjev čistega dobička. In za istih sto dolarjev, morajo otroci umirati, ker se najed smrada in stranišč.

Da, svobodna je Amerika, preveč svobodna. Tukaj imamo toliko svobode, da se ne vemo več kam obrniti, kjer bi bili še bolj svobodni. Srce imamo za vsako malenkost, besede imajo naši milijonarji ob vsaki priliki, kadar se jim pa svetuje, da morajo pogledati nekoliko v svoje lastne razmere, tedaj smo posegli v sršenovo gnezdo. Škoda Amerikancev, namreč takih Amerikancev, ki so se nekaj daj borili za svobodo, da jih danes več ni. Če bi Georg Washington svoje dni vedel, kaj se bo godilo sto let za njim, gotovo ne bi vodil osvobodilne vojske. Se bolje je stanovati v urejeni monarchistični državi, kadar pa v svobodni, kjer se svoboda tako tolmači, da morajo delavski otroci od blata umirati.

Zgodovina ameriških držav.

9. Missouri.

Odkar se je začela zgodovina države Missouri, je bila vedno bolj pred očimi javnosti, kakor vsaka druga država, ne samo radi svoje veličine in bogastva, pač pa tudi radi dramatičnih dogodkov, ki so se vedno uprizarjali v tej državi.

Missouri je bila svoje dni zaspana francoska provincija, del Louisianskega teritorija. Največ je bila tam naseljenih francoskih kmetov in kramarjev, vladali so jim pa svoje dni Španci. Pozneje so prišli Amerikanci. Bili so večinoma možje iz juga, iz Kentuckyja, Tennessee, Virginije — in ti Amerikanci so spremenili vse. Francosko so jih pa prijazno sprejeli in jim izročili v obdelovanje velike kose zemlje. To je bilo še v zgodnjih dneh naseljevanja. In v Missouriju se pozneje nikdar več ni živelopriprosto.

Amerikanci so prinesli s seboj vsakovrstne lastnosti — slabe in dobre, napredke, vihrovat v politiki, špekulaciji, nove obrti, nove postave. In zapani francoski prebivalci so se prebudili in v kratkem so spoznali, da so obdani od čete naprednikov, ki se trudijo, da življenje ne ide mimo njih brez dela. In missourški duh se je pričel dvigati.

Leta 1812 je postala Missouri teritorij. Napredek in us-

pelj je bil krasen. Ze leta 1818 so prehivalci prosili, naj se jih prejme kot državo. Tu se je začela težava in gorje. Ze prej o se ustanovile razne stranke. Ena je zagovarjala suženjstvo, druga pa je bila proti temu. Obe stranki ste se silno bojevale, da bi prisile na površje in zavladale v novi državi. Boj je bil na vrhuncu, ko je Missouri prosila, da se jo naredi za državo.

Boj je trajal tri dolga leta, končno so se pa leta 1821 obe stranki nekako pobotali. Podoba je govorila, da se sme Missouri steti kot suženska država, toda suženjstvo je bilo prepovedano zapadno in severno od 36 stopinj 30 minut zemeljske širine. To pogodbo so odpravili šele leta 1854. Leta 1821 pa je Missouri vseeno zemljavo naseljencev. Leta in leta so imeli naseljenici polne roke opraviti z indijanci.

Leta 1862 se je zbral na tisoče Siouxov ob meji Minnesota, na dvesto milij siroko, na kar so se na določeno znamenje navalili nad Minnesoto. Nepripravljene vasi i mesta so bila napadenja. Ogenj in tomanjav je praznoval svoje zmagovalce v Minnesoti. Najboljši možje države so bili v vojski proti suženjstvu. Ostanek pa ni bogel braniti njih žen in otrok rudečega, smrtnega naravnega. Nad tisoči mirnih naseljencev je bilo poklanjih. Cvetoce vasi so bile v enem dnevu kup razvalin. Vsa dežela je bila opustošena. Toda kazen ni zastaša. Polkovnik Silbrey je hitro zbral tudi prostovoljcev, prodrl skozi indijanske čete, oprostil kakih 105 ujetnikov, vjel nad 2000 Indijancev, od katerih je bilo 305 obsojenih na smrt.

Pa niti ta tragedija, niti velikanski gozdni požarji, ki so opustošili vso državo, niso mogli zavirati napredka. Minnesota je danes jako cvetoča država.

10. Minnesota.

Pa obširno velikanskih planin, dolinah in gozdovih Minnesote je bilo le nekaj beraških naseljenih in trgovskih posojanj. V drugem stoletju se je zbrala celo manjšina missourske državne postavljajoča in je proglašila državo Missouri k južnim državam. Konečno se je pa severni četar vseeno posrečilo dobiti popolno kontrolo v Missouriju.

Odkar je pa nastal mir, je postala država Missouri ena najbolj bogatih držav, pomeniva v zvesti uniji, in kar se tice gospodarskega stališča, je Missouri ena najbolj neodvisnih držav v Uniji.

11. Montana.

Junija meseca leta 1876 je skusal majhen, svolasi general s kopico konjenikov udreti v indijanskem vas pri Little Horn. Nekaj ur pozneje so bili vsi vojaki posekanji. Custer, isti general je padel prvi izmed svojih vojakov, in je bil edini belec, katerega truplo ni bilo odkrunjeno od indijanskih divjakov.

To tragedijo so nekateri označili kot "Klanje Custra", toda to ni bilo nikako klanje pač pa pošten boj. General Custer je mislil, da napade majhno indijansko vas. toda je bil preseparjen, ker v vasi se je nahajalo več sovražnikov, kakor je mislil. Toda ta bitka je imela nekaj dobrega v sebi. Po tej bitki so postali Indijanci v Montani bolj krotki, njih grozjevstvo je bilo konec. Eno leto pozneje je bila že celo država odprta naseljevanju.

Prvi so prišli v Montano Francos, leta 1745, ki pa niso naredili ničesar drugega kakor proglašili državo za last Francije. Pol stoletja pozneje se ni nihče zmenil za Montano. Pozneje je postala last Spanske, a Spanci so jo zopet odstopili Francozom. Montana je prišla v posest Zjednjenih držav, ko je bil kupljen Louisiana teritorij. Razven, da se je v Montani naselilo nekaj misjonarjev in da je vladila zgradila tam nekaj malih trdnjav, se ni naredilo ničesar drugega za razvoj države. Jezuiti so bili jako razširjeni po Montani, so delovali med Indijanci, vendar so moralni mnogo trpteli radi njih nasilnosti.

Tako je bila Montana začeta do konca dočasa. Konečno se je pa razglasilo, da je v Montani zlato. Kot bi trenil so začeli prebivalci iz drugih držav dreti v Montano, vsi željni zlaza. To je bilo leta 1861. Pozneje, kaka tri leta potem, so našli v Alder Gulch za \$25.000.000 vrednosti zlata, in manjše vrednosti zlata so se poročali med drugimi stranji.

Prišli so rudarji iz vzhoda. Divji položaj je zavladal v Montani. Poznali niso nobene postave. Roparji, morilci in Indijanci so delali čez uro svodje vratomornino delo. Kdor je bil bolj močan, ta je imel več

oblasti. Razdirali so gore, v nači, da dobivajo zlato. In še potem, ko so se rudarji mirno naselili v Montani, ni bilo miru, ker so Indijanci še vedno nadlegovali naseljence.

General Crook je leta 1870 z vso silo napadel Indijance, in njemu je sledil general Miles, ki je Indijance popolnoma podvrgel.

Leta 1863 je postala del države Idaho. Leta 1864 se je pa organizirala kot poseben teritorij. Leta 1864 so se pa državljanji začeli bojevati, da postane njihov teritorij država. Boj je trajal pet let, in leta 1869 so iz Montane v resnici naredili državo.

Prišla je civilna vojska, 25.000. Minnesotčanov se je bojevalo ob strani unijskih vojakov proti suženjstvu, in ravno tedaj, ko je divjal najhujši civilni boj, so se Indijanci v Minnesoti uprli in delali veliko zemljavo naseljencev. Leta in leta so imeli naseljenici polne roke opraviti z indijanci.

Leta 1862 se je zbral na tisoče Siouxov ob meji Minnesote, na dvesto milij siroko, na kar so se na določeno znamenje navalili nad Minnesoto. Nepostavljene slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravnih velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

Razno.

Napredek slovenskega šolstva v Trstu. — Neumornemu trudu slovenskih poslavcev se je konečno vendar posrečilo dosegiti, da prevzame država s 1. decembrom še pet učiteljev na tržaških slovenskih šolah v svojo oskrbo.

Turški begunci v Carigradu. Stevilo beguncev v Carigradu znaša okoli 70.000. Od teh je 6000 poslanih v Malo Azijo.

V Belgradu so otvorili do 7. novembra že osemnajst proizvodnjičnih bošnic. Dannanat se prihaja po ranjenci.

Kralj Peter I. je stanoval v letih 1886-87. v Parizu v majhni sobi v podstrelju v rue Joffroy. Vratar iste hiše kaže sedaj radovednežem, kje je prebival takrat Peter Karagorgevič, sedanji srbski kralj.

Hrvatski in Slavonija štejeta po zadnjem ljudskem štetju prebivalstva 2,621.754.

Znani češki virtuzo Kubelik je obolen in se moral podvrediti operaciji na slepem črevesu.

Hrvatski major — žrtv ameriškega dvobova. Na Dunaju je ustrelil v nekem hotelu major Ivan Jakšić. Iz pisma, katero je zapustil, je razvidno, da je žrtv ameriškega dvobova.

Velikanski boranski gozd v Srbiji gori že nekaj dñih Skoda je ogromna. Sumi se, da je zategla gozd sovražna roka.

V Zagrebu je analfabeton 10.000. Sedaj otvarajo tečaje za analfabete v vseh ljudskih šolah v mestu.

IZVRSTNO DOMAČE VINO!

Vsem našim starim odjemalcem in prijateljem nazivava, da sva nakup le najboljega žlahtnega grozdja ter da bodeva imola v zalogi pristno domače vino.

Rudeče vino iz Concord grozdja, Belo vino Niagara in Kavtarba, Belo vino Delavare, Salen in kalifornijski zeling.

John Jerše & Mihael Jalovec

6424 SPILKER AVE., CLEVELAND, OHIO

J. S. Jablonski,
SLOVENSKI FOTOGRAF.

6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdelenje slike, za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko

Slovenska Dobrodolna Zveza

Ustanovljena 13.
novembra 1910.

Glavni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNICK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MARTIN COLARIC, 1188 E. 61st St.
Tajnik: FRANK HUDOEVERNIK, 1243 E. 60th Street.
Zastopnik: JOHN JALOVEC, 1284 East 55th Street.
Blagajnik: MIHAEL JALOVEC, 1284 Spilker Avenue.
Nadzorniki: ANTON OSTER, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIC, 1365
East 55th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue.
JOHN MAJZELJ, 6128 Glass Avenue.
Porotnik: ANT. AHCIĆ, 6218 St. Clair Ave.; FR. ZUBERT, 6124 Glass Ave.
Pooblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrhovni zdravnik: J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se posiljajo na glavnega tajnika,
denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika.
Zvezino glosilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Novodobni Golijat. Velikanski ruski narod se ne odlikuje samo po številu prebivalstva, ampak tudi u nenevadni množini ljudi, ki presegajo po svojem telesnem razvoju daleč svoje ruske brate. Splošno zna ni so russki rokobroci, med ostalimi Padubin, ki je odnesel favoritko iz borbe z nemškima borcev Schneiderom in Nosom. Njemu bi mogli ob bok postaviti le poljskega rokoborca Ciganiewicza, ki se pa še ni nikoli meril z russkim velikanom, kajti imenovana dva junaka se skrbno ogibljeti drug drugrega boječ se za svestno slavo svojih golijatskih mišic. Ta novi russki Muromec se je pojavit pred kratkim časom v petrogradski areni, kjer so se borili sami velikani, divno razviti ljudje, med njimi Nemec Schneider in russka gorostasa Zajkin in Jalov. Naenkrat se vzdigne iz publike mladi človek, v rdeči delavski strajci in stopi v arena in zavpije včelo kakor glas iz soda, da bo za pet rubljev vrgel vsakega od teh šampionov. Očinstvo, boriči in reditelji so se nasmejali tej ponudbi misleč si, da lelavec, ki ne pozna borilskih umetnosti nikakor ne bo kos izvežbanim, krepkim borcem. Ali ko je Lobanov, tako je imel najnovejšemu Goliju zasukal rokave in so se pokazale silne roke s krepkimi mišicami in močnimi kostmi, je to nezaujanje kmalu izginilo. Ko pa on zgrabi prvega tekmovalca z žilavimi rokami, da je šampion kar zastopal in ga v eni minutu položil na zemljo, ga je občinstvo burno pozdravilo in on je prejel pošteno zasljeni petek ter odšel. Odtedaj je bil Lobanov vsaki večer na borišču in metal je tekmovalce kakov klapo. Prejšnjo nedeljo je vrgel dosedaj najmočnejšega rokoborca Muromca. Za to delo je dobil 50 rubljev, ali občinstvo se je tako navlusoči za nenanavadnega junaka, da so mu začeli metati v kapo po 2, 5 in 10 rubljev. Nato so ga odpeljali v buffet in ga pogostili. En trgovac mu je obljubil 25 rubljev, aka vrže Nemec Avg. Schneider, svetovnega šampiona, enega ol najmočnejših borcev na svetu. In zgrabil sta se. Silna množica je gledala boro. Lobanov je takoj zgrabil Schneiderja za pas, ali Nemec se je spremeno umaknil jeklenemu stisku. Rus je ponovil "grif" in zopet brez uspeha. A zdaj se je Lobanov razsrdil kakor strašni Mitka v romanu grota Tolstoja "Car Ivan Grozni" na razbojnike... Udar Schneidera po tipliku, a Schneider se vleže na tla. Sedaj šele nastane zabava. Lobanov skace na tega izurjenega Nemca semtretja, ali ga nikakor ne more prav po "ruski" prijeti. Nato se junak še bolj razreži in se prime s Schneiderom. A zdaj se je zmotil; Schneider ga je spremeno prijet in ga v hipu podrl na tla. Pričela se je bora na tleh. Nemec si je na vso moč prizadeval, da preobrene nasprotnika in ga položi na ramena. Ali to se mu ni posrečilo. Nazadnje sta oba uvidela, da se ni prijetno boriti na tleh in sta vstala. Premda Lobanov ni poznal borilskih umetnosti, so izprevideli, da je močnejši. Zoper sta se metala 40 minut. Schneider se vleže na tla, da se odpočije. Lobanov natega izurjenega Nemca semtretja, pa Schneider napravi takozvani most, a Lobanov se vrže na nasprotnika z vso težino svojega ogromnega telesa in most je počil. Lobanovo zmago je občinstvo navdušeno pozdravilo. Drugi dan se je Lobanov

sek K 47.250/92 v Trstu 36.918 kron, v Splitu 30.000 K v Dubrovniku 26.000, v Ljubljani 21.000, na Reki in Sušaku 16.484, v Osjeku 14.259, v Zadru 14.440 K.

V Benetkah je bila izvršena dne 3. avgusta t. l. velika tavina na dragocenosti v ško- do grofu Antonini-Ceresa. Policija v Trstu je prijela te dni dva mlada človeka, ki sta osu- jena, da bi bila izvršila omenjeno tavino.

"Ne odlašujte".

Ne žakajte toliko časa, da sneg pokrije na debelo vso zemljo, da burja brije pri vseh vogalih v hišo. Postavite si v sobo peč za toploto. Ker ko pride pravi mráz, bodejo hoteli imeti vsi naenkrat peči, in bo dite morali čakati par dñij, da se vsem ustreže. Pri nas imamo letos posebno fino zalogo peči za plin, kakor tudi za prenom, raznih cen in dela. Mi vam postavimo in popravimo peč. Ako pri nas kupite peč, jo mi popravimo brezplačno, same da naznamite. Naši odjemalci pričajo, da imamo najbolje peči za kuhanje in grejte. Bolje je za vas, da kupite dobro peč, ki vas bo dobro grela in dobiti tudi vrednost svojega denaria. Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave. (97)

Soba se odda v najem s hrano vred. Poizvajte na 5523 Carry Ave. (100)

Kdo želi kupiti dobro vrejeno farmo po nizki ceni, naj se hitro oglasi. Proda se radi odhoda. Poizvajte se pri lastniku na 15806 Calcutta ave. Collinwood, O. (97)

Hiša naprodaj v Collinwoodu v jaks lepi okolici. Pripravna za mesnicu ali grocerijo. Proda se, ker ima lastnik še drugo hišo in potrebuje denar za zboljšanje iste, v kateri sam vodi obrt. Hiša je velika, ima prodajalno in stanovanje za dve družini. Renta za oba stanovanja \$20.00 na mesec. Za hišo velik hlev za konje in vozove. Lot 80x138. Poizvajte pri Jos. Zajec, 1378 E. 49 St.

(97) Naznamilo in priporočilo. Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane, fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Jos. Marinčič
3536 E. 80 St.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vsakovrstne ure in verižice, prstane,

fonografne stroje in plošče, sploh vse, kar spada v zlatarsko stroko. Vsa popravila izvršujem točno in poceni. Imam tudi zalogo čevljev vsake mere, za može, žene in otroke. Postrežba vedno točna in uljudna. Posebno se priporočam botram in botrcam za nakup birmanskih dari. Rojaki podpirajte svojega domaćina, ne pa tuja.

Naznamilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom in Newburghu naznamjam, da sem odpril prodajalno na 3536 E. 80th St. Toplo se priporočam za nakup zlatnine. Imam vs

Notre Dame de Paris.

Roman iz 15. stoletja po zgodovinskih zapiskih.

FRANCOSKO SPISAL VICTOR HUGO.

ZA "CLEVELANDSKO AMERIKO" PRIREDIL L. J. P.

Febus pa vzpodbode konja in odhaja. Kvasimodo gleda za njim, dogler se ni zgubil v tem. Vrn se v Notre Dame, prizga luč in koraka po stolpu navzgor. Kakor je pričakoval, je bila deklica še vedno na istem prostoru. V trenutku, ko ga zagleda, priteče k njemu. "Sam!" zakliče, ko žalostno zaplaka z rokami.

"Nisem se mogel srečati z njim," reče Kvasimodo s sublim glasom.

"Čakati bi moral vso noč," odvrne ona jeno.

"Drugi pa hočem bolje čuvati," reče zvonarik, ko pobesi glavo.

"Pojdi svojo pot!" zakliče cinka.

Kvasimodo odide. Ona je bila nezadovoljna z njim. Od tega dneva se je pa Kvasimodo ogibal v njeni tovaršišči. V celico ni več prihajal. Ona ga je pa večkrat opazila na vrhuncu stolpa, toda kakor hitro je on opazil, da ga gleda, se je umaknil. In da govorimo resnici na ljubo, moramo povedati, da je bila ona vesela, ker ga ni bilo.

Videla ga ni, toda čutila je, da se potika dober duh okoli nj. Njeno hrano in vse potreščine je nosila nevidna roka, medtem, ko je ona spala. Nekega jutra opazi pri oknu majhno kleško s ptičem. Včasih zvečer je zasišla glas nevidne osebe. Odmevalo je tako kot bi jo hotel kdo v spanje s petjem prizpraviti. Bili so verzi brez ritme, kakor jih pač more peti gihu mož.

Nekega jutra, ko se je zbulida, je opazila dva šopka cvetlic pri oknu. Eden je bil v lepi kristalni vazi, ki pa je bila posredna. Voda, ki je bila v njej, se je razgubila in cvetlice so oventele. Druga posoda pa je bila glinasta in je obdržala vso vodo, torej so bile tudi cvetlice v njej sveže. Ne vemo, ali se je to zgodilo nalač, toda Esmeralda je vzel oveneli šopek in ga nosila ves dan na svojih prsih. Tega dne tudi ni zasišla petja na stolpu. Cele dneve je preživel s tem, da je negovala Djali, opazovala okna Gondolaurjeve hiše in misilila na Febusa.

Že nekaj časa ni videla niti zasišla Kvasimoda. Ubogi zvonarik se je navidez popolnoma odrekel cerkvi. Neke noči pa, ko ni mogel spati, je zasišala vzdih blizu svoje celice. Vstala je in pri svitu lune opančila, kako leži velikanska masa preko njenih vrat. Bil je Kvasimodo, ki je spal na kamnu in čuval svoj biser,

Peto poglavje.

Kljuc rudečih vrat.

Medtem časom pa je po javnosti tudi arhideakon zvedel, kako je bila Esmeralda rešena. Ko je začul ni vedel, kako se počuti. Prepričan je bil, da je Esmeralda mrtva, torej si v tej točki ni delal nobene teškoče. Izplil je kupo pelina do dna. Kadars je goha do dobrimi premočen, tedaj se jo lahko vrž v morje, pa ne bospresela niti ene kaplje vode več.

In sedaj, ko je bila ta goha napojena s smrtnjo Esmeralde, ni mogel Klavdij Frolo občutiti trpljenja. Toda ko je zvedel, da je Esmeralda živa, da živi Febus, je to pomenilo, da je izpostavljen novim bolečinam, novemu trpljenju. Klavdij je bil sit vseh.

Ko je slišal enake gorovice, se je zaprl v svojo celico. Ni se udeležil niti stolnih niti nadavnih cerkevnih opravil. Zaprli je svoja vrata proti vsem, celo proti škofu, in je živel tako, da je zapišen več tednov. Poročali so, da je bolan in bolan je bil v resnicah.

Kaj je delal, ko je bil takoj zaprt? S kakimi mislimi se je zavzeten duhoven boril? Njegov Ivan, njegov ljubljeni brat, njegov pokvarjeni otrok, je prisel k njegovim vratom, trkal,

On jo spustiti nekoliko. "Udari me, nakopiči nevoljo nad menoj, storji kar hočeš, toda za božjo voljo ljubi me!" In ona ga pa udari v otročji jezi. "Poberi se, pošast, hudočni duh!" kriči ko pripravljajo svoje prste, da mu spraskajo obraz. "Ljubi me, za nazarenško voljo, ljubi me!" kriči nesrečni duhoven, ko se bojuje z njo in jo tolikokrat poljubi kot ga ona udari.

Kmalu pa on pronajde, da je premočna zanj.

"Cas je, da končamo s tem," reče on, ko skrta z zobmi.

Vsa zmučena, utrujena, zapuščena, naredi še zadnji krok in začne kričati. "Pomagajte, pomagajte! Krvose je ponizno vedenje zvonarjka napram deklci. Vpraševal se je, kaj je dovedlo Kvasimodu do tega, da je rešil deklico. Bil je priča tisočim majhnim prizorom med Kvasimodom in cinkom. In sčasom je čutil, da se pojavlja v njem ljubosumnost, kot še nikdar in katerga je bilo sram. Pri kapitangu ni bilo ničesar čudnega, toda tak grbec!

Njegove oči so bile strašne. Odkar je vedel, da je cinka živa, so zginile prikazni in grobovi, in duševna bol se ga je polasti. Zavjal se je v posteljno odje, ko se je spomnil, da je krasna deklica tako blizu njega.

Vsak noč so se prikazovali pred njim prizori, ki so mučili njegovo dušo. Videl je Esmeraldo stegnjeno nad ranjenim kapitanom, z zaprtimi očmi, njena krasna prsa pokrita s krivo. Videl jo je kako so se norčevali v njeni krasno postavo. Konečno jo je pa videl z vrvo okoli vrata, z golimi nogami, golimi rameni, golimi prsi, na dan njene javne sramote. Te prikazne so povzročile, da je vuela njegova kri in strašno divjala po celem telesu.

Nekega večera so povzročile te misli tako divjoto, da je skočil s postelje, vrgel svojo duhovniško srajco od sebe, vzel luč in odšel ven z žarečimi očmi.

Vedel je, kje dobi ključ ručnih vrat, ki so odpirala vrata med samostanom in cerkvijo, in kakor bralec ve, je nosil s seboj vedno ključ, ki je odpiral stopnjice k stolpom.

Sesto poglavje.

Posledica ključa rudečih vrat.

One noči je Esmeralda zaspala v svoji celiči, pozabivši preteklost in polna upov na prihodnost. Spala je že precej časa, sanjajoča, kakor je bila navajena o Febusu, ko se ji naenkrat zazdi, da čuje nekak ropot blizu sebe. Njeno spanje je bilo vedno lahno in nemirno, kakor ptičeo. Najmanjša stvarica jo je vzbudila. Odpre oči. Noč je bila tako temna. Kljub temu pa je opazila pri oknu obraz, ki jo je opazoval; zvenen obraz pa je bila luč, ki je razsvitljevala prostor. V trenutku, ko je prikazen opazila, da jo je Esmeralda zagledala, pihne luč, in nastane prava tema. Deklica pa je imela čas, da obrat natančneje pogledati. Njene oči se z grozo zaprejo.

"Oh!" kriči s slabim glasom — "duhoven!"

Kakor blisk se ji prikaže pred očmi vse njeno prejšnje trpljenje. Zmrznena strahu pada nazaj na postelj. Trenutek pozneje pa začuti, da se jo nekaj dotakne radičesar se vsa strese. Vsa divja se vsede. Duhoven jo objame z obema rokama. Kričala bi, toda ni mogla.

"Poberi se, morilec, poberi se pošast!" reče s slabim glasom, ki se trese strahu in divote.

"Milost, milost!" mrmra duhoven, ko pritska svoje ustnice, da je zpostavljen novim bolečinam, novemu trpljenju. Klavdij je bil sit vseh.

Ko je slišal enake gorovice, se je zaprl v svojo celico. Ni se udeležil niti stolnih niti nadavnih cerkevnih opravil. Zaprli je svoja vrata proti vsem, celo proti škofu, in je živel tako, da je zapišen več tednov. Poročali so, da je bolan in bolan je bil v resnicah.

Kaj je delal, ko je bil takoj zaprt? S kakimi mislimi se je zavzeten duhoven boril? Njegov Ivan, njegov ljubljeni brat, njegov pokvarjeni otrok, je prisel k njegovim vratom, trkal,

On jo spustiti nekoliko.

"Udari me, nakopiči nevoljo nad menoj, storji kar hočeš, toda za božjo voljo ljubi me!"

In ona ga pa udari v otročji jezi. "Poberi se, pošast, hudočni duh!" kriči ko pripravljajo svoje prste, da mu spraskajo obraz.

"Ljubi me, za nazarenško voljo, ljubi me!" kriči nesrečni duhoven, ko se bojuje z njo in jo tolikokrat poljubi kot ga ona udari.

Kmalu pa on pronajde, da je premočna zanj.

"Cas je, da končamo s tem," reče on, ko skrta z zobmi.

Vsa zmučena, utrujena, zapuščena, naredi še zadnji krok in začne kričati. "Pomagajte, pomagajte! Krvose je ponizno vedenje zvonarjka napram deklci. Vpraševal se je, kaj je dovedlo Kvasimodu do tega, da je rešil deklico. Bil je priča tisočim majhnim prizorom med Kvasimodom in cinkom. In sčasom je čutil, da se pojavlja v njem ljubosumnost, kot še nikdar in katerga je bilo sram. Pri kapitangu ni bilo ničesar čudnega, toda tak grbec!

Njegove oči so bile strašne. Odkar je vedel, da je cinka živa, so zginile prikazni in grobovi, in duševna bol se ga je polasti. Zavjal se je v posteljno odje, ko se je spomnil, da je krasna deklica tako blizu njega.

"Kaj je to?" vpraša duhoven.

Ze v istem trenutku pa ga zgrabi silna roka. Celica je bila temna, torej ni mogel razločiti, kdo ga drži. Zdajci posije lunin žarek v celico. Kratek čas samo, toda arhideakon je spoznal, da je to Kvasimodo. Spomni se, da ko se je približal celici, da se je spodatknil ob neko stvar,endar, ker ni bil prepričan, ni mogel ničesar zmiti. Konečno pa le zakriči: "Kvasimodo!" pozabivši, da je zvonarik gluhi.

V trenutku je bil duhoven na tleh in kmalu začuti kot svinec teško koleno nad svojimi prsi. Po tem kolenu spozna Kvasimoda. Toda kaj naj naredi? Kako naj se da napadalcu spoznati? Že je čutil se zgubljenega. Trenutek je bil kritičen. Naenkrat pa čuti, da se njegov nasprotnik nekaj obtovlja. "Ne," reče, "nobene krvi pri njej!"

Bil je v resnici Kvasimodov glas.

Duhoven začuti, kako ga zgrabi velikanska roka za nogo in ga vleče ven iz celice. Torej zunaj naj umre. K sreči za njega pa je mesec zopet posvetil izza oblakov. Kvasimodo pogleda v duhovnikov obraz, strah ga zgrabi, spusti duhovna in se umakne.

Cinka, ki je prišla do praga celice, je z začudenjem opazila, kako sta oba moža naenkrat menjala svoje uloge. Sedaj je bila vrsta na duhovnega, da je začel groziti, in na Kvasimoda, da se poroča. Ko arhideakon grozno grdo pogleda zvonarjka, hoteč mu s tem naznani svojo jezo, mu konečno z znamenjem pokaže, naj odide. Kvasimodo stoji za trenutek s sklonjeno glavo, potem pa pada na kolena pred vratmi ciganke in reče: "Gospod, najprvo ubite mene, potem pa stovite kar hočete."

In ko je tako govoril, je podnild duhovnu svoj nož. Duhoven stegnjeno roko, da sprejme nož, toda deklica ga je prehitela. V naglici je zgrabilo nož duhovnu iz rok in zakričala: "Sedaj pa le pride!"

Visoko dvigne bodalo, da se duhoven stresi. Gotovo bi ga zabolila, če bi se približal. "Aha, ne drzeš se mi približati, lopov!" kriči Esmeralda. In kot bi hotela duhovna še bolj razjariči, pristavil: "Ah! Saj vem, da Febus ni mrtve!"

Duhoven pa zbeži proti stopnjicam. Kvasimodo se pa stegne in pobere piščalko, ki je rešila deklico. "Zarjavela je že," reče, potem jo pa zapusti. Deklica pa, grozno razburjena radi tega prizora, pada na postelj in začne iheti. Njeno obzore je se zopet potemnilo.

JAKOB WACHICIC,
1092 E. 64 Street.
CLEVELAND, OHIO.

Dalje prihodnjič.

PRATIKE.

V zalogi imamo praktike, katere prodajamo po komadu, po postri zrcal, Kdor jih več naroti dobi popust.

Spusti me!" kriči ona, "ali ti pa pljujem v obraz."

AUSTRO-AMERICANA

S. S. CO.

Direktorska vožnja med New Yorkom in Avstrijo-Ogrsko

NIZKE CENE.

Fina podvorbja, električna luč, izvrstna kuhinja, prosto vino, kabine tretjega reda na ladji Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vse avstrijski jeziki.

Kompanija ima sledeče dvorjake: Kaiser Franz Joseph I., Martha Washington, Laura, Alice, Argentina, Ocenia, in nova ladja se še delajo. Za vas podrobnosti se obrnite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St. New York, N. Y.
ali pa na priznane agente
v Z. D. in Canada

ROOSEVELT
IMA

lepe zobe, radičesar jih kaže, ko se smeje. Ali vas je sram pokazati svoje? Ali pokrivate usta z roko, kadar se smeje? Če je tako, bi vas rad videl. Slabi zobje veliko pomenijo kakor slab želodec, slaba sapa, glavobol, upliv na oči, rak na jezu, grijiloba ustnic, pege na obliju in več drugih bolezni. Tudi zastrupljenje krvi nastane.

Moje cene so najnižje v Clevelandu za izvrstno delo. Z vsakim delom gre desetletna garancija. Samo pošteno delo je pri nas.

Nizke cene. Drugi zahtevajo do 50% več. Prosta preiskava, ženska postrežba, govorimo v različnih jezikih. Vas sosed je najbolje spričevalo za nas. Noben slučaj ni pretežen za mene. Zdravstveni urad. Prvi slovenski zobozdravnik v državi Ohio. Ne poslušajte posnemalcev, ki vas lahko presleparijo. Glejte, da pride v slovenski urad.

Dr. A. A. Kalbfleisch

White Cross zobozdravnik.

6426 St. Clair Ave.

Odperto od 8. do 8.

Najnovejše za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakoršnih še ni bilo.

Alpen tinctura, od katerih v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadati in ne sivevi. Alpen pomada, od katerih moškim v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne sivevi. Revmatizem, kostobilj, trganje v rokah nogah in križicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim.

Vsakovrstne rane, opekline kurja očesa, bradovice, potne noge, ozebljene in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenil posljem zastonj ali pa pridite osebno.

Severov Almanah

in Zdravoslovje za Slovence za 1913

je sedaj na razpolagi, in ga lahko dobite zastonj od vsakega lekarnarja, ki praje severa zdravila. Vprašajte zanj!

Nekaj o Severovem Almanahu.

Vsebuje popoln koledar.